

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

Матеріали

III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої 25-річчю заснування кафедри терапії імені професора П. І. Локеса

**27-28 листопада 2019 року
м. Полтава, Україна**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

Матеріали

*III Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

*присвяченої 25-річчю заснування кафедри терапії
імені професора П. І. Локеса
Полтавської державної аграрної академії*

27–28 листопада 2019 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАА

ПОЛТАВА – 2019

УДК 619

ББК 48

С 91

Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої 25-річчю заснування кафедри терапії імені професора П. І. Локеса Полтавської державної аграрної академії, 27–28 листопада, 2019 р. Полтава, 2019. 152 с. [електронне видання]

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство, гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія та токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія, ентомологія; гігієна тварин та ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є викладачі вищих навчальних закладів, науковці науково-дослідних установ, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти, слухачі магістратури, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Редакційна колегія:

Шатохін П. П., кандидат ветеринарних наук, доцент; *Кравченко С. О.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Супруненко К. В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Корчан М. І.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Канівець Н. С.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Локес-Крупка Т. П.*, кандидат ветеринарних наук; *Карішева Л. П.*, ст. викладач; *Бурда Т. Л.*, асистент.

Відповідальний за випуск: Н. С. Канівець

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавська державна аграрна академія, 2019

емфіземи і підсилення контуру бронхіального дерева.

Висновок. Рентгенологічними ознаками пневмонії є: однорідні гомогенні осередки затемнення у різних частках легень, розмитий легеневий малюнок у ділянці всього легеневого поля, а також нечітка візуалізація бронхіального галуження.

Література

1. Гутира Ф., Марек И., Манингер Р., Мочи И. Частная патология и терапия домашних животных. 2 том. М., 1961. 342 с.
2. Лукьяновский В.А. Болезни собак. М.: « Росагропромиздат», 1988. 478с.
3. Локес П.І., Стова В.Г., Каришева Л.П. Рентгенівська діагностика хвороб дрібних тварин. Полтава, 2006. 151с.
4. Мареску Л. Рентгенографическое исследование респираторного аппарата у плотоядных // Ветеринар. 2000. №2. С. 24-29.
5. Мареску Л. Возможные ошибки при рентгенографии легких у собак // Ветеринар. 2000. № 2. С. 32-35.
6. Фарроу С.С. Рентгенограммы, специально предназначенные для постановки диагноза у больной собаки // Фокус, Т. 6, 2006. №4. С. 25-28.

УДК 591.1

Л. М. Шерстюк, старший викладач кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

e-mail: sherstyuk1959lubov@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ ТВАРИН У ФІЗІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Більша частина експериментальних досліджень у біолого-медичного напрямку, особливо в фізіології, а також тестуванні нових фармакологічних препаратів проводяться з використанням різних піддослідних тварин. Лабораторні тварини — різні види тварин, яких спеціально розводять в умовах лабораторій або розплідників і використовують для експериментальної чи виробничої практики: діагностики захворювань, моделювання різноманітних фізіологічних і патологічних станів, вивчення фармакологічної активності та токсичності лікувально-профілактичних препаратів, хімічних і фізичних факторів, контролю якості виробництва лікарських препаратів — діагностичних сироваток, вакцин, культур тканин тощо. До лабораторних відносять тварин різних систематичних груп: найпростіші, черв'яки, голкошкірі, амфібії, членистоногі, птахи, ссавці. Але найчастіше лабораторних тварин поділяють на безхребетних та хребетних.

Мета та методи використання безхребетних тварин як лабораторних дуже різноманітні. В основному їх використовують у фармакології для вивчення гострої токсичності, кумулятивних властивостей препаратів, дослідження різних фармакокінетичних параметрів. Найбільш широко для лабораторних досліджень використовують найпростіших (тип Protozoa). Швидкість їх розмноження, малі розміри, порівняна простота і зручність утримання в умовах лабораторії роблять найпростіших найдешевшими експериментальними моделями. Також розроблено методи заморожування і тривалого зберігання у рідкому азоті деяких видів найпростіших (трипаносом, лейшманій, токсоплазм та ін.). Ці методи дозволяють створювати кріобанки штамів найпростіших, що зручно при використанні їх як лабораторних тварин.

Літературні джерела свідчать, що з пізнавальною метою ще у період розвитку скотарства розпочалося використання хребетних тварин людиною. У подальшому на тваринах стали вивчати будову і функції різних органів живих організмів. Зокрема, відомі спостереження давньогрецького натураліста Діогена (V ст. до н.е.), який, вивчаючи трупи

тварин, установив різні функції передсердь. Пізніше анатомію та фізіологію вивчали на тваринах Аристотель, Гален, Гарвей та інші. Спочатку експерименти проводились на домашніх тваринах. У XV ст. експерименти почали проводити на білих мишах, щурах і морських свинках. Однак поняття «лабораторні тварини» склалося лише у кінці XIX ст. На сьогодні у фізіологічних та медико-біологічних дослідженнях використовують близько 250 видів тварин. Деякі з видів постійно розводять у лабораторіях і розплідниках для наукових досліджень (білі миші, білі щури, морські свинки, кролі, хом'яки, кішки, собаки, мавпи, міні-свині та ін.). Окремих тварин (мишей полівок і піщанок, ховрашків, тхорів, бабаків, броненосців, лемінгів, амфібій, риб та ін.) періодично відловлюють для експерименту. Для деяких досліджень використовують групу лабораторних птахів (курей, голубів, канарейок, перепілок та ін.). Частина фізіологічних і медичних експериментів проводять на сільськогосподарських тварин (вівцях, свинях, телятах та ін.). Від загальної кількості лабораторних тварин частки мишей становить приблизно 70%, щурів – 15%, морських свинок – 9%, птахів – 3%, кролів – 2% та інших – 1%. При розведенні лабораторних тварин проводять контроль за фізіологічними, генетичними, морфологічними, екологічними ознаками, а також за станом здоров'я тварин [5].

У процесі підбору лабораторних тварин для проведення довготривалих досліджень, у тому числі для вивчення хронічної дії різних чинників довкілля, а також харчових, лікарських та інших речовин, необхідно враховувати такі фактори: стійкість відібраних тварин до інфекційних хвороб, дані про середню тривалість життя тварин, дані про каріотип, особливості вікової зміни імунного статусу, анатомо-фізіологічні, біохімічні, морфологічні та інші ознаки; особливості живлення і діяльності органів травлення; особливості утримання піддослідних тварин та догляду за ними відповідно їх життя на волі. [3]. При використанні тварин у навчальному процесі слід формувати у здобувачів вищої освіти повагу до етичних норм, бережного ставлення до тварин, не заподіяти їм шкоди. Разом із тим широке використання альтернативних підходів і засобів навчання (мультимедійні технології, комп'ютерне моделювання, відеофільми) дозволяє значно поліпшити процес навчання і зменшити кількість експериментів на тваринах [2].

З метою додержання принципів наукового проведення експериментальних досліджень на лабораторних тваринах і гуманного ставлення до піддослідних тварин у ряді міністерств та академій України створені комісії з експериментальної роботи з тваринами. Україна є членом Міжнародної федерації із захисту тварин, яка ухвалила спеціальні постанови щодо обмеження використання тварин для експериментів, а також правила поведінки з ними [1].

Для виконання експериментальних досліджень на тваринах допускаються лише особи, які мають відповідну вищу освіту, причому після того, як ними будуть засвоєні правила поведінки з лабораторними тваринами і отримані практичні навички. Особи, які мають відповідну середню освіту, лаборанти і здобувачі вищої освіти, можуть виконувати нескладні і безболісні процедури на тваринах тільки і лише після ознайомлення з правилами поведінки з лабораторними тваринами і оволодіння певними навичками під контролем наукового керівника чи співробітника. У публікаціях і протоколах досліджень, які проводились на лабораторних тваринах, необхідно зазначити їх вид, лінію, вік, стать, джерело надходження, умови утримання та годівлі [4].

Таким чином, слідуючи новим біоетичним принципам по відношенню до використання лабораторних тварин в фізіологічних експериментах та навчальному процесі необхідно впроваджувати нові сучасні альтернативні технології ставлення дослідів для розробки нових заходів лікування і підготовки нового покоління лікарів і науковців.

Література

1. Всесвітня декларація поведінки з тваринами. *Гуманітарний екологічний журнал*. 2003. Спецвипуск, Т.5. С. 35–39.
2. Денисенко С. В Біоетичне ставлення до лабораторних тварин у навчальному процесі. *Вісник ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» Актуальну*

проблеми сучасної медицини. Ветеринарні науки. 2013. Випуск 2 (42). Т. 13. С. 242-245.

3. Западнюк И. П., Западнюк В. И., Захария Е. А. Лабораторные животные. Разведение, содержание, использование в эксперименте. К.: Вища школа, 1983. 383 с.

4. Європейська конвенція про захист хребетних тварин, що використовуються для експериментів або в інших наукових цілях. Страсбург, 18 берез. 1986 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_137

5. Фармацевтична енциклопедія. Лабораторні тварини. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua>.

УДК 636.2.09:616-008-039.1-07-08

М. М. Шліпов, здобувач вищої освіти СВО «Магістр»

Л. П. Каришева, старший викладач кафедри терапії імені професора П. І. Локеса

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

ПОШИРЕННЯ, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ ЗА ПОРУШЕННЯ ОБМІНУ РЕЧОВИН

Екологічна стабільність і матеріальний добробут громадян держави залежить від успішного існування аграрного сектору України. Одним з головних чинників соціального благополуччя населення є забезпечення його продовольчими товарами, що в усі часи були проблемою всесвітнього масштабу.

В умовах промислового ведення скотарства відбувається потужне функціональне навантаження організму тварин, його різних тканин та органів, що призводить до появи нових патологій [1].

У зв'язку з вищевикладеним у ХХІ столітті відбуваються стрімкі зміни в умовах утримання та годівлі тварин, що призводить до порушень у обміні речовин, появи патогенетично пов'язаних патологій, які за нових методів ведення молочного тваринництва часто перебігають у атипичній або латентній формі. Економічні збитки які спричиняються аліментарними патологіями, у декілька разів перевищують втрати, що заподіяні нозологічними одиницями з яскраво вираженими клінічними ознаками [2].

До аліментарних хвороб відносяться патології спричинені порушенням обміну речовин. До них відносять патології печінки, рахіт, остеодистрофія, пасовищна тетанія, післяпологова гіпокальціємія та гіпофосфатемія[3].

Дослідження тварин з ознаками патології аліментарної етіології проводились у ТОВ «Осієвське» Бернадського району Вінницької області, який знаходиться у с.Осіївка.

Основним об'єктом дослідження була велика рогата худоба.

Для проведення клінічного обстеження виділяли 4 контрольні групи тварин:

- Нетелі за 2-3 місяці до отелу.
- Сухостійні корови.
- Корови у перші три місяці лактації.
- Корови шести-семі місяців лактації.

При клінічному дослідженні тварин усіх груп з'ясували температуру тіла, пульс та характер тонів серця, стан зубів, печінки, нирок, кісткової тканини (хвостові хребці, останні ребра).

При огляді визначали положення тіла, конституцію, будову тіла, вгодованість та загальний стан тварини.

Кров для дослідження відбирали з яремної вени до ранкової годівлі тварин, а сечу добирали при фізіологічному сечовипусканні.

Для лікування коровам внутрішньом'язово вводили гепавікел у дозі 10 мл, один раз у сім діб, триразово. Також, тваринам задавали у вигляді 1 %-ного розчину глауберову сіль у дозі 0,5 г на маси тіла, 1 раз в два дні, чотирьохразово. За тваринами впродовж досліду